

UNA PARADOXAL (I NECESSÀRIA) ADAPTACIÓ

Enric Ciurans

B'nat lalla Mannana ('Les filles de Lalla Mannana'). Companyia Takoon (Marroc). Espectacle basat en *La casa de Bernarda Alba*, de Federico García Lorca. Intèrprets: Samia Akarriou, Nora Skalli, Saadia Ladib, Saadia Azgoun, Hind Saadidi, Nadia Alami. Direcció: Samia Akarriou. Sala gran del Teatre Auditori Felip Pedrell, 18 de novembre de 2005.

La segona edició del Festival EntreCultures s'inaugurà amb un espectacle molt interessant que ens va fer reflexionar sobre el paper fonamental que pot tenir la dona en la revolució social pendent en el món àrab. Un grup d'actrius marroquines excel·lents ha adaptat i dirigit un text fonamental del repertori espanyol, *La casa de Bernarda Alba*, de Federico García Lorca, utilitzant-lo per reflexionar sobre el seu present històric i, molt especialment, sobre el paper de la dona i el flux migratori que de manera constant tracta d'assolir una nova realitat en terres europees.

Ens sorprengué la desimboltura, l'alegria i la sensualitat d'aquestes actrius que no tingueren cap mena de recança a donar la volta al text lorquià, convertint una tragèdia angoixant i implacable en una comèdia plena d'esperança i d'ansies de llibertat, una metàfora de la societat marroquina que anhela fugir dels estereotips socials i culturals, i especialment pel que fa al món de les dones. El plantejament inicial de l'espectacle respon als esquemes de l'original lorquià, però la irrupció d'un jove interessat en Maria, una de les filles de la cap de la família, la matriarca Lalla Mannana, provoca una revolució dins la casa, fins en aquell moment aïllada de l'exterior. Aquesta revolta té com a objectiu fugir de la casa, de la ciutat, del país, per iniciar un viatge sense retorn cap a Europa a la recerca d'una vida nova i d'una oportunitat per assolir una existència nova allunyada de la vida codificada pels costums, les tradicions i la religió.

L'element més destacat de la posada en escena fou, sens dubte, la interpretació de les cinc actrius que donaven vida a la mare, les quatre filles i la criada, respectivament. L'escenografia i la música tingueren un paper purament instrumental en el muntatge, que ens descobrí el talent de la directora, Samia Akarriou, i de l'adaptadora del text, Nora Skalli, totes dues també actrius de l'espectacle. Aquesta és una producció que té el suport institucional dels poders públics marroquins, que tracta d'adreçar-se a la joventut marroquina i debatre sobre les aspiracions, les contradiccions i la inevitable realitat del cada dia, des d'una perspectiva menys severa que en les visions més tradicionalistes.

El paper de la dona en la societat àrab ha estat notícia en els darrers mesos per diferents aspectes. La marroquina Nadia Yasin, sistemàticament silenciada pel seu govern, Amina Walud,

professora d'estudis islàmics a la Universitat de Virgínia (EUA), i la diputada holandesa d'origen somali, Ayaan Hirsi Ali, han manifestat de manera clara, enèrgica i concloent la necessitat que la dona en els països islàmics acompleixi un paper social nou, es desempallegui de la tradició implacable que la manté sotmesa al poder masculí, considerant-la un ciutadà de segona en el millor dels casos. Especialment bel·licosa amb la realitat de la dona en el món àrab es mostra Ayaan Hirsi Ali —col·laboradora del director de cinema holandès Theo Van Gogh, que fou assassinat per un extremista islàmic el 2004— en afirmar de manera categòrica en una entrevista publicada a *La Vanguardia* (28 d'octubre de 2005): «Las mujeres musulmanas deben descubrir que lo que les dicen es mentira y que no pueden ser libres e independientes; de hecho, muy cerca de ellas, aquí en Europa, hay igualdad, libertad de religión y de expresión: hay libertades básicas para las mujeres.» Potser aquest espectacle es mou, molt tímidament, en aquesta direcció.

En resum, *B'nat lalla Mannana* és un espectacle que ens revela les múltiples possibilitats que la dona marroquina té al davant per contribuir decisivament en l'evolució social i política del país en la conquesta de nous marcs de convivència plenament democràtics. Una conjuntura difícil, atès el perill que representa aquesta evolució envers la renúncia de les creences pròpies i les arrels culturals.

B'nat Lalla Mannana, obra basada en *La casa de Bernarda Alba*, de Federico García Lorca. Teatre Auditori Felip Pedrell, 18 de novembre de 2005.
(Lessy)